

AZATHIOPRINE

(Imuran®)

Wat is azathioprine en hoe werkt het?

Azathioprine is een medicijn dat gebruikt wordt bij de behandeling van **auto-immuunaandoeningen** zoals systemische lupus erythematoses (SLE), myositis, verschillende vormen van vasculitis (ontsteking van de bloedvatwand) en andere aandoeningen waarbij het afweersysteem ontregeld is.

Azathioprine is een immunosuppressief medicijn, wat betekent dat het inwerkt op de **afweerreactie van het immuunsysteem**. Het remt de activatie van bepaalde witte bloedcellen af waardoor ontstekingen worden geremd.

Azathioprine wordt gegeven als **langdurige behandeling**. De werking treedt meestal op na zes tot twaalf weken. Soms kan het ook langer duren en bij sommige mensen werkt het medicijn helaas minder goed of niet goed genoeg.

Waarvoor wordt azathioprine gebruikt?

Je arts schrijft azathioprine voor bij lupus of reumatoïde artritis. Verder ook bij mensen met vasculitis of myositis. Het kan ook worden gebruikt bij auto-immuunaandoeningen van het darmstelsel zoals de ziekte van Crohn.

Mensen die een orgaantransplantatie hebben ondergaan, krijgen azathioprine voorgeschreven om afstotingsreacties te voorkomen.

Hoe moet ik azathioprine gebruiken?

Azathioprine is verkrijgbaar in de vorm van **tabletten** van 25mg of 50mg.

De dosis is afhankelijk van uw **specifieke aandoening** en van uw **lichaamsgewicht**.

Meestal wordt gestart met 50 mg tot 100 mg per dag. De dosis kan nadien elke maand

of om de twee maanden worden verhoogd tot een dosis van 2 tot 2,5 mg per kilogram

lichaamsgewicht. Sommige mensen zijn gevoeliger voor de **toxische effecten** van het medicijn en moeten

met lagere doses worden behandeld. Of dat bij jou het geval is, kan worden opgespoord via een genetische

test, die wordt uitgevoerd in de meeste laboratoria in het land. Je arts zal je deze test voorschrijven

voor je met de behandeling begint.

Azathioprine kan in één of twee keer per dag worden ingenomen. De voorgeschreven hoeveelheid azathioprine tabletten slik je in hun geheel door tijdens de maaltijd of met water. Je mag de tabletten niet stukbijten of pletten. Hierdoor verminder je de kans op bijwerkingen.

Als je een pillendoosje gebruikt, kan je de medicatie uit de verpakking halen en de pillen in het doosje bewaren voor de week die er op volgt. Dit heeft geen invloed op de werking.

Als je aandoening rustig is, zal je arts samen met jou bespreken om de dosering te verlagen en als het kan zelfs te stoppen. **Stop echter nooit op eigen houtje, maar overleg altijd met je arts.**

Wat zijn de voordelen van het gebruik van azathioprine?

Azathioprine helpt bij verschillende aandoeningen, maar **werkt niet meteen**. Pas na enkele weken merk je een verbetering van de symptomen. Je arts kan je andere geneesmiddelen voorschrijven om de symptomen te verbeteren in de periode vooraf. Het volledige effect van de behandeling met azathioprine merk je pas **na enkele maanden**.

Als je de behandeling met azathioprine langer dan een paar weken stopzet, bestaat het risico dat je aandoening verergert. **Stop dus niet zomaar** wanneer je symptomen verbeteren en je je beter begint te voelen. Praat met je arts als je twijfelt over het verderzetten van je behandeling.

Een behandeling met azathioprine kan voor **onbepaalde tijd** worden voortgezet, zo lang het effectief is en er geen ernstige bijwerkingen optreden.

Mag ik azathioprine gebruiken in combinatie met andere medicijnen?

Je arts kan azathioprine voorschrijven in combinatie met andere middelen om je aandoening te behandelen. Je mag het middel in principe ook gebruiken in combinatie met pijnstillers en NSAID's (ontstekingsremmers), maar overleg dit steeds vooraf met je arts.

Als je azathioprine gelijktijdig gebruikt met **middelen tegen jicht** (zoals bv allopurinol), zal dat het niveau van de werkzame stof van azathioprine in het bloed verhogen. Inname van allopurinol met azathioprine kan daarom erg gevaarlijk zijn. **Vertel je arts** als je dit middel gebruikt of als je wordt geadviseerd om allopurinol te nemen. De dosis azathioprine zal dan worden aangepast.

Vertel je zorgverleners ook over alle andere geneesmiddelen die je neemt of wanneer er iets wijzigt in je gebruik. Dit geldt ook voor kruiden of geneesmiddelen op basis van planten.

Zijn er mogelijke risico's of bijwerkingen aan azathioprine?

Zoals bij de meeste medicijnen, kan het gebruik van azathioprine voor bijwerkingen zorgen. Sommigen komen vaak voor, anderen zeer zelden en niet iedereen krijgt bijwerkingen. In de bijsluiter vind je een uitgebreid overzicht.

Als je je **zorgen** maakt over mogelijke bijwerkingen, vertel het dan aan je arts. Een verlaging van de dosis kan de bijwerkingen verminderen, zodat je de behandeling kunt voortzetten.

Hieronder lees je welke de meest voorkomende bijwerkingen zijn:

 Zo'n 10-15% van de mensen die azathioprine gebruiken krijgen last van **maag- of darmklachten**, waaronder mogelijk misselijkheid, braken, buikpijn of diarree. Je kan deze bijwerkingen zelf beperken door de tabletten tijdens of na de maaltijd in te nemen of de dosis te verdelen over twee innames per dag.

 Ongeveer 5% van de mensen heeft bijwerkingen zoals **huiduitslag en toegenomen gevoeligheid voor de zon**. Gebruik daarom een goede zonnecrème (factor 30 of hoger) of bedek je wanneer je in de zon komt.

 Milde infecties zoals verkoudheid of **specifieke infecties** zoals gordelroos (zona) en blaasontsteking. Je kan makkelijker een infectie krijgen omdat azathioprine de werking van specifieke cellen in je afweersysteem remt. Hierdoor wordt ook jouw afweer tegen infecties geremd. Als je klachten of symptomen hebt die wijzen op een ernstige infectie, zoals (hoge) koorts, ernstige kortademigheid of hoesten, neem dan altijd contact op met je reumatoloog, reumaverpleegkundige of huisarts. Koorts is vaak een teken van een infectie of ontsteking in je lichaam.

 Huidkanker: je hebt een licht verhoogde kans op bepaalde vormen van huidkanker die in het algemeen goed te behandelen zijn.

 Lever- of nierfunctiestoornissen: Je arts zal daarom je bloed regelmatig controleren.

 Allergieën en overgevoelighedsreacties: wanneer je overgevoelig bent voor azathioprine kun je een allergische reactie krijgen. Krijg je (nieuwe) huidafwijkingen, koorts of voel je je benauwd, neem dan zo snel mogelijk contact op met je huisarts, reumaverpleegkundige en/of reumatoloog.

Zijn er nog dingen die ik moet weten over azathioprine?

Extra controles tijdens de behandeling

Voor je met azathioprine begint en ook na de start vindt er geregeld een bloedonderzoek plaats. In het begin gebeurt dit om in de gaten te houden hoe je lichaam op het medicijn reageert. Zo nodig wordt de dosis azathioprine aangepast. Bij verandering van de dosering word je mogelijk extra gecontroleerd.

Alcohol

Het risico op leverfunctiestoornissen is in combinatie met gebruik van alcohol verhoogd. Het is verstandig **geen of zeer weinig alcohol** te gebruiken tijdens de behandeling met azathioprine.

Reizen en bewaring

Bewaar de tabletten altijd in de **originale verpakking**, op kamertemperatuur en niet boven de 30°C.

Als je op reis gaat, neem dan je azathioprine mee in je **handbagage** en bewaar het zoals thuis. Bij reizen naar het buitenland kan je best aan je apotheker, reumaverpleegkundige of reumatoloog vragen om een lijst van je medicatie op te stellen. Dit attest vermeldt: de naam van de medicatie, de correcte dosering/gebruik, naam, handtekening en stempel van je arts/apotheker, eventueel de naam, adres en telefoonnummer van je ziekenhuis en de datum waarop het attest is opgemaakt. Vraag je arts/apotheker om het attest bij voorkeur in het Engels op te stellen.

Vaccinaties

Bij de start van je behandeling met azathioprine zal je arts je waarschijnlijk een jaarlijks **griepvaccin** en een **vaccin tegen pneumokokken** aanraden omdat je kwetsbaarder bent voor infecties.

Heb je andere vaccinaties nodig omdat je naar **verre landen** wil reizen, overleg dan met je arts. Voor sommige vaccins moet je (tijdelijk) stoppen met je medicatie. Je mag immers geen inenting met een levend afgezwakt vaccin krijgen, bijvoorbeeld een vaccin tegen bof, mazelen, gele koorts, varicella of rubella. Je zou daar erg ziek van kunnen worden. Het is verstandig om dit ruim op tijd te regelen om te vermijden dat je niet naar bepaalde landen kan afreizen.

Vruchtbaarheid bij vrouwen, zwangerschap en borstvoeding

Er zijn geen aanwijzingen dat dit geneesmiddel een effect heeft op de vrouwelijke vruchtbaarheid. Heb je een kinderwens, **praat dan met je arts**. Alleen na zeer zorgvuldige afweging van de nadelen en de voordelen, kan je in overleg met je arts azathioprine gebruiken tijdens de zwangerschap en borstvoeding.

Neem tijdens de behandeling betrouwbare voorzorgsmaatregelen om zwangerschap te voorkomen. Ben je **onverwacht zwanger** terwijl je azathioprine neemt, contacteer dan je arts zo snel mogelijk.

Vruchtbaarheid bij mannen

Er zijn geen aanwijzingen dat dit medicijn de vruchtbaarheid beïnvloedt. Overleg met je arts wanneer je een kinderwens hebt.

Zonlicht

Je huid is gevoeliger voor de zon tijdens de behandeling met azathioprine. Bescherm je goed tegen blootstelling aan zonlicht en UV-straling en gebruik een zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor (factor 30 of hoger).

Het gebruik van de zonnebank wordt sterk afgeraden.

Waar kan ik terecht met mijn vragen over azathioprine?

Als je je zorgen maakt, neem dan zeker contact op met je arts of met de reumaverpleegkundige. Ook je apotheker kan je vragen beantwoorden.

Wil je meer informatie over je eigen aandoening of andere medicijnen dan kan je terecht op de website van ReumaNet. Er zijn veel brochures die je gratis kan downloaden of aanvragen.
www.reumanet.be, info@reumanet.be

Deze brochure is tot stand gekomen in samenwerking met de KBVR (Koninklijke Belgische vereniging voor Reumatologie) en met steun van het FWRO (Fonds voor Wetenschappelijk Reuma Onderzoek).

De officiële bijsluiter werd als basis gebruikt voor deze brochure, net als de brochures van ReumaNederland, Versus Arthritis (UK), Arthritis Australia en the American College of Rheumatology.

Dank aan Dr P. Volders (ReumaClinic Genk) en Prof. Dr. B. Lauwerys, aan de reumaverpleegkundigen en aan de patiënt experts van ReumaNet en CLAIR voor het nalezen en feedback.

